

EL GATIN

Any nou, vida nova

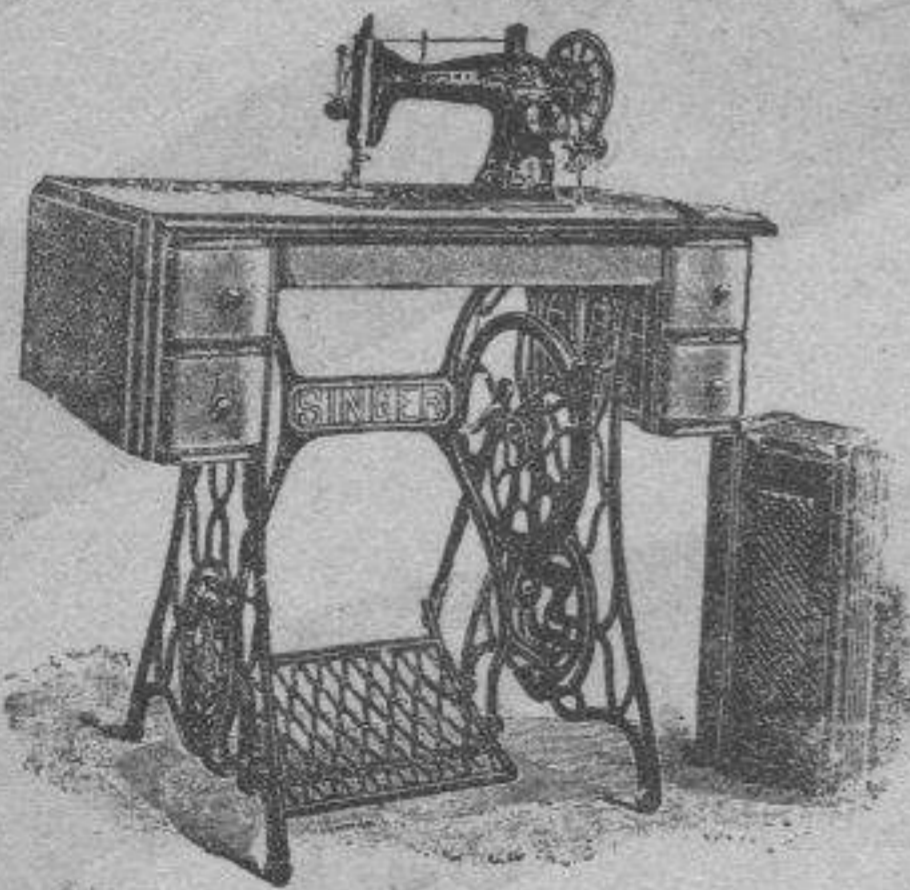
FOTOGRAVATS A. JOARIZTI

CONSELL DE CENT 289.
BARCELONA

Taller de Màquines de Cusir

DE

JOAN VIVES

Reparacions de tots els sistemes. Compra y proporciona la venda de màquines usades y accessoris de tots sistemes. Garantia y economia en els preus

Despatx: Baix S. Pere, 16

: Taller: Freixures, 8 :

MUNDIAL PALACE

Concerts Santos tots els dies

Coberts desde pessetes 3'50
Els divendres, bouillabaise

Dissabtes, menú corrent y vegetarià

DR. M. CAMPS

ESPECIALISTA

Vies urinaries - Enfermetats secretes - Aplicació 606

Mendizábal, 6, 1.er, de 3 a 5

Clínica: Fusteria, 2 y 4, 1.er, de 12 a 1 y de 7 a 9 nit

¡ La vellesa es mes horrible
que la mort!

Se pot arribar a tenir molts anys sense
esser vell, si's pren ab constancia la

Enofosforina Serra

reconstituyent insuperable,
de gust agradabilísim

Vos donará alegría, claretat d'enteni
ment y vitalitat completa

Dipòsit general

Centre d'Espefcics y Aigües minerals

Pelai, 9. — BARCELONA

Les Mancomunitats en el Congrés

CONFERENCIA DEN

PERE COROMINAS

EDITADA PER EL GALL

:: PREU : 15 CÉNTIMS ::

Se ven : A Barcelona en els kioscs, en les societats catalanistes y en les administracions de *El Poble Català* y EL GALL.
A fora, en les societats catalanistes y a casa nostres corresponsals

LES DEMANDES A L'ADMINISTRADOR

El Gall

≡ SETMANARI NACIONALISTA

Núm. solt: 15 cèntims

SUSCRIPCIÓ: Espanya y possessions espanyoles, trimestre, 1'50; Extranger, 2'50

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: CARRER DE DURÁN Y BAS, NÚM. 4, ENTRESSOL

Foc viu y no fumarel-les

PASSA el temps, els fets socials van succeintse, les mudances de la política no paren, y un hom va sentintse que la consciencia va fentse cada cop més extensa y més complexa, y si aqueixa major comprensió de la realitat un l'aplica al procés del nostre problema nacionalista, es convens que certament l'afirmació catalana ha assolit una extensió y estabilitat al poble nostre, que son cada día més notables; s'ha de dir però que la modalitat de la afirmació es més política, encara, que nacionalista, y tot perquè son nombrosos els polítics actuant que no capeixen ben bé la significació d'una afirmació nacionalista.

S'en fan d'equilibris pera posar el nacionalisme en una mateixa categoria que certes afirmacions polítiques generals, que molts consideren les superiors; més un reaccionarisme, que no'l sospiten els que el duen a l'esperit, fà que inconscientment relleguèm les afirmacions nacionalistes a un ordre secundari. Encara temen fer propaganda francament nacionalista, no sía cas que se'ls titlli de poc avensats.

Supeditar el nacionalisme a objectivitats polítiques es un erro, si no es un grossísim pecat, y jo vui dir que's més pecat qu'erro.

La dita dreta nacionalista sacrifica l'afirmació catalana al governamentalisme y al xorc expandi-

ment d'un ideal, allà ont l'ideal no pot florir. Més la dreta es conservadora y el nacionalisme es antagonic del conservadurisme, y's compren la que semblá defecció y no es altra que acció llògica conservadora, que aprofita l'instrument social que passa, pera sostindre l'estacionarisme contra les lliberacions socials.

La que s'anomena esquerra, y es poc esquerra, acaba de resoldre molt pomposament la crisis interior de la seva organisació, afirmantse nacionalista, més am complexitats y atenuacions, propies de conservadors utilitaires y no de gent lliberadora.

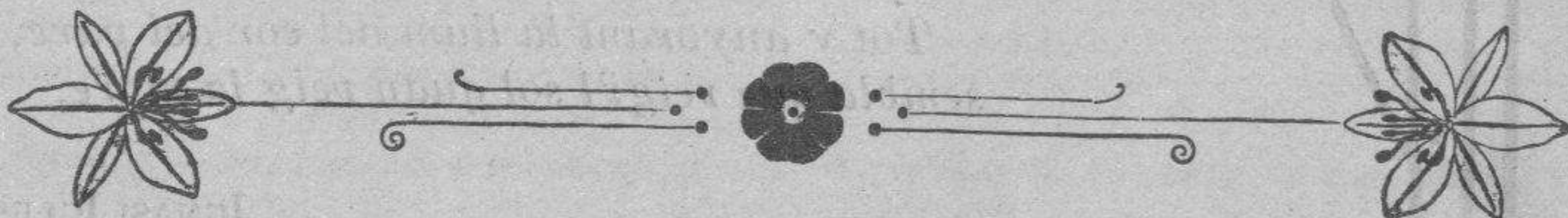
A cada poble no més pot esser considerat moviment d'avens y de deslliurances, el que de primer de tot y avans de tot afirma la propia personalitat. Tot lo altre son subterfugis, equilibris, política a l'antiga usansa, tot el que's vulgui, mai, però, accions verament lliberadores y revolucionaries.

Cal que's fassi una revisió de valors, aquí, a Catalunya, de lo que vol dir avensat, progressiu y revolucionari, perquè ni ha molts que s'ho diuen y no'n son, y molts que no hi passen y en son de bó de bó.

A la nostra Catalunya no hi ha més revolucionaris transformadors que'ls que assenten tots els llurs afanys de renovació, a l'afirmació neta y pura de Catalunya.

Tot lo altre es fum, de focs que s'apaguen.

DR. MARTÍ Y JULIÀ

Sol d'amor

*Sembla que vegi'l sol, quan veig la mare.
La llum que va apagar-se al mori'l pare,
brilla avui en el cor y en els ulls d'ella,
que viu vessant tendreses pels seus fills
guiantlos y apartantlos de perills,
am tot y ser ja vella.*

*Prop seu, quan m'acarona o reconvè,
respectuós y humil me sento infant;
y tots els meus anhels d'amor y bé
floreixen en sos llavis, tremolant,
amb el seu parlar dols, que es mon encant.*

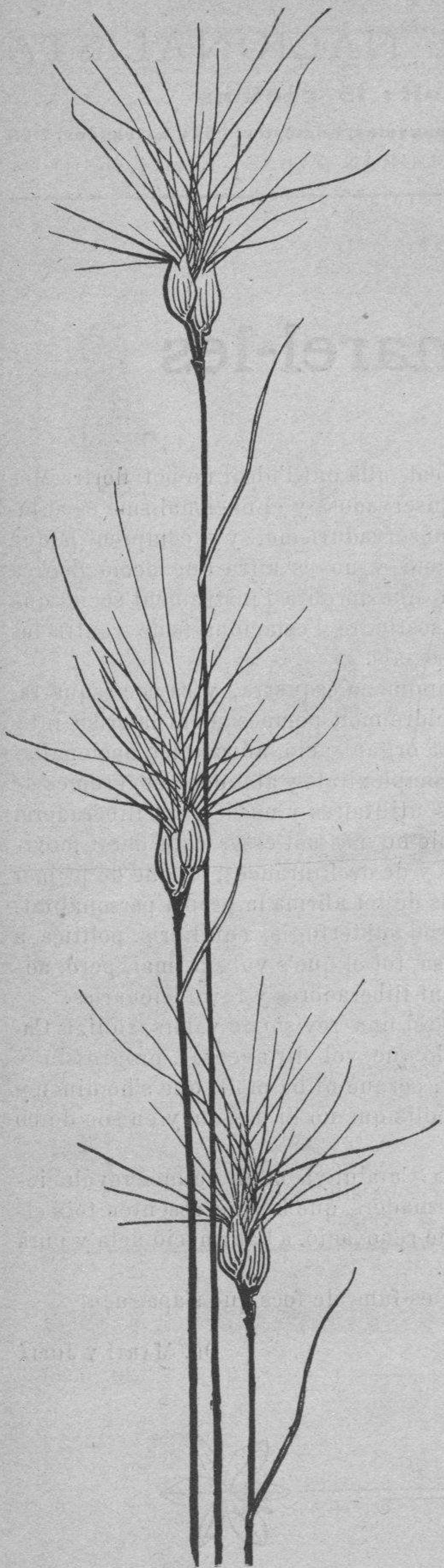
*Y l'escolto seguintla am la mirada,
com a la llum del dia'l girassol,
mentres ella, com mare enamorada,
quan tinc l'ànima trista y emboirada,
me torna l'alegria y'l consol,
deixantme encoratjat per vence'l dol.*

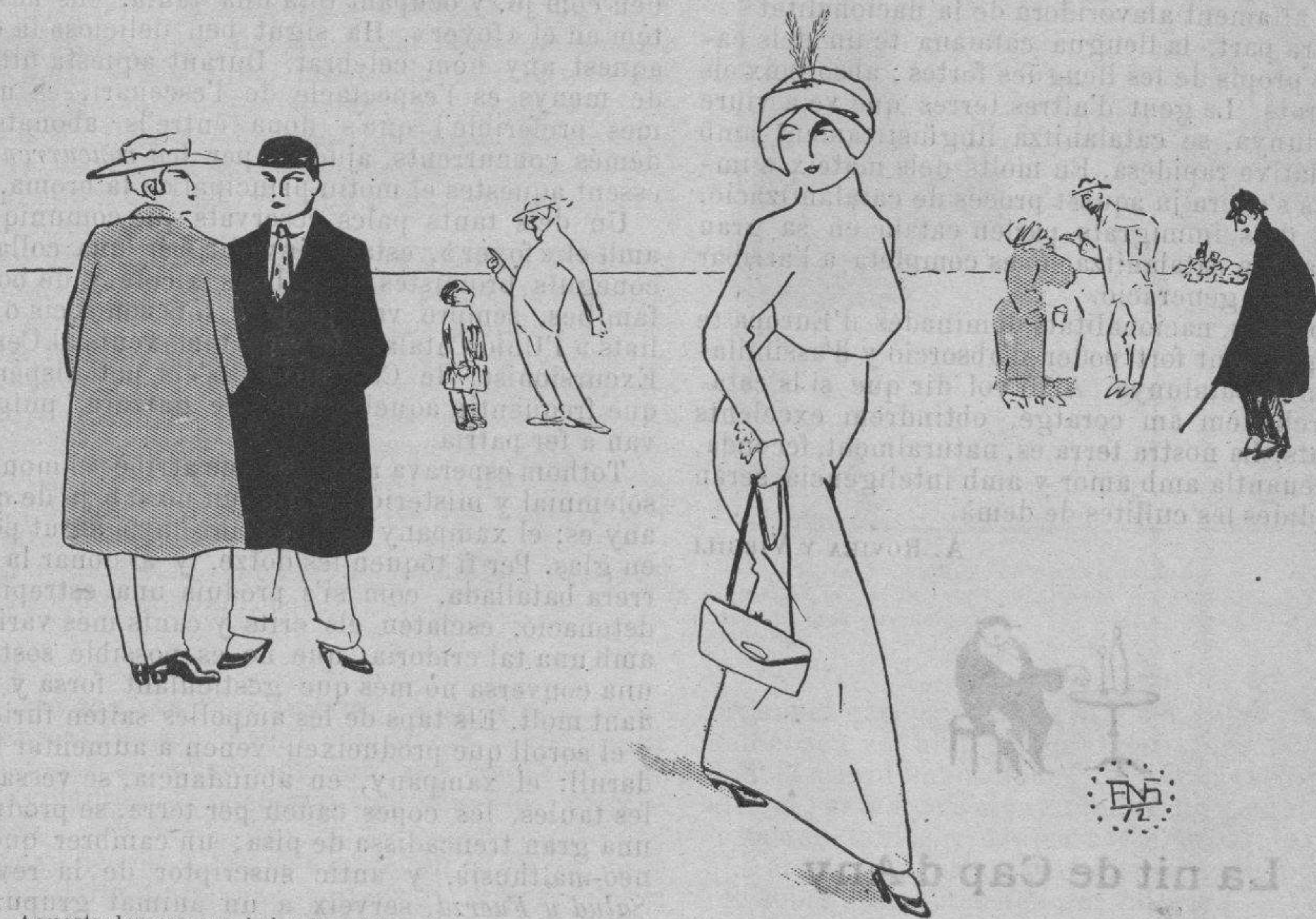
*Am tot y ser ja vella,
la mare del meu cor, entendridora
m'anima a seguï avant y a fer com ella,
que, sempre alegradora,
veu la vida amorosa y temptadora.*

*¡Quí pogués enjoiarla, triomfant,
am les flors d'una forta joventut,
retornantli, am l'olor vivificant,
la forsa y la salut
que, de tant estimarnos ha perdut,
y eternisar sa vida y son consol,
fent sempre, a vora seu, de girassol!*

*Tot y anyorant la llum del cor del pare,
sembla que vegi'l sol quan veig la mare.*

IGNASI IGLESIAS

- Aquesta deu ser una de les *Monjoies*.
- ¿Per qué ho dius?
- Per que 'm sembla que va en busca de *parné*.

La vitalitat nacional de Catalunya

Si sotsmetem la nostra Catalunya a lo que podríem dirne un *exàmen biològic*, el nostre cor de patriotes se gonflarà d'esperances. Aquest exàmen ens demostrarà que la patria nostra viu en condicions altament favorables a la conservació del seu caràcter nacional. Hi ha en la terra catalana y en la societat catalana circumstancies vitals que'ns donen una gran forsa y faciliten extraordinariament la feina dels patriotes.

Un conjunt de fets naturals treballa silenciosament per l'obra del nacionalisme català. Un d'ells es la vitalitat de la llengua, la qual, malgrat una parcial corrupció del lèxic y de la sintaxis, ha servat el seu domini territorial desde'ls temps mitg-evals ensà. Els moderns estudis sobre la frontera lingüística de Catalunya ens ho demostren, y ara de poc ens ho han confirmat novament els viatges d'estudi fets pels joves filòlegs Griera y Barnils.

Territorialment, l'idioma català ha mantingut les seves posicions a despit de dugues centuries de desnacionalització y de servitut.

La reculada del català en aqueixes dugues centuries ha estat, no territorial, sino social. No s'han encongit les seves fronteres; però, saltant per damunt d'elles, l'invasió d'altres idiomes s'ha produït, fent que coexistissin en el parlar y sobre tot en l'escriure la llengua del país y les llengües importades. El mal ha estat molt major en l'escriure que en el parlar. Tots sabem que durant molts d'anys, el castellà va esser, casi exclusivament llengua escrita que s'usava a la Catalunya cispirenca. Encara avui conserva en aquest punt importants posicions, a l'assalt de les quals haurem d'anar els nacionalistes.

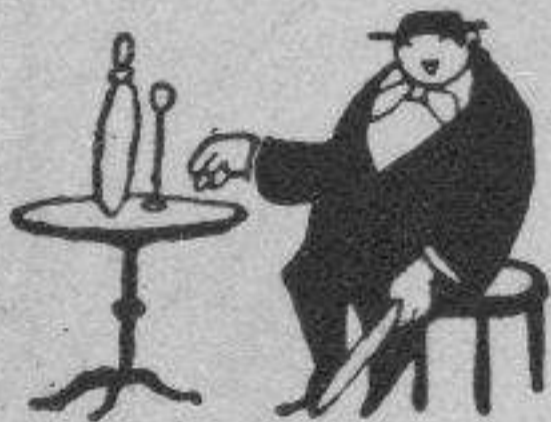
Però la reculada social d'una llengua es un mal que te remei. La nostra renaixensa patriòtica ja ha reconquerit una bona part de lo perdut. Està en les nostres mans l'aconseguir la gradual reconquesta. No passaria la mateixa cosa am la reculada territorial. Si l'evens d'altres races en les comarques fronterices hagués anat rosegant el nostre terri-

tori, com en molts països d'Europa ha succeït y succeeix, la pèrdua hauria estat irreparable. El manteniment de l'integritat del nostre domini lingüístic es una venturosa obra biològica de la naturalesa, altament afavoridora de la nacionalitat.

D'altra part, la llengua catalana te un dels caràcters propis de les llengües fortes: absorbeix els immigrants. La gent d'altres terres que ve a viure a Catalunya, se catalanitza lingüísticament amb una relativa rapidesa. En molts dels mateixos immigrants s'opera ja aquest procés de catalanització. El fill dels immigrants parlen català en sa gran majoria. La catalanització es completa a l'arribar a la tercera generació.

En poques nacionalitats dominades d'Europa te la llengua tant fort poder d'absorció y d'assimilació com a Catalunya. Això vol dir que si'ls catalans treballèm am coratge, obtindrem excelents resultats. La nostra terra es, naturalment, feconda, y conreuantla amb amor y amb intel·ligència, seràn esplèndides les cullites de demà.

A. ROVIRA Y VIRGILI

La nit de Cap d'Any

Jo que soc un individu per temperament noctàmbul, com correspon als joves moderns que volguent tenir aires d'europèisme, s'enmirallen am París, la capital de l'Europa per excelència, y d'ella n'aprofiten la civilització y la seva vida y costums, trobo que'ns preocupèm ben poc de l'importància y transcendència que enclou la nit que enllassa l'any que s'en va amb el que neix. Així com se celebren am forsa gatzara y bullici les nits de Nadal, de Pasqua y de Sant Joan y Sant Pere, no concibeixo perquè no's té de festejar igualment, o millor encara, la nit de Cap d'Any; y dic millor, perquè al mèu entendre es més rellevant y té major transcendència'l simbolisme que enclou. Sens dubte, ens hèm d'assimil·lar de l'extranger aquesta festa, puig en molts llocs de fora li donen la seva merescuda importància, cosa que encara no hèm sapigut fer nosaltres.

No obstant, y fent honor a la veritat, no deixa d'haverhi determinats reconcs de la nostra Barcelona, ont, amb extraordinària alegria y bon humor, en el moment solemne en que toquen les darreres dotze campanades de l'any que ens deixa, tothom saluda y llóa els primers minuts, y molts d'ells les primeres hores, del novell any que's comensa.

Y està clar, entusiasta de que se celebri aquest moment, y deixantme portar del mèu tempera-

ment de convensut noctàmbul, me veig obligat a passar aquesta nit senyalada en els llocs mencionats, y cap a un Music-hall falta gent.

Entrèm junt am tres amics més que també opinen com jo, y ocupant tota una taula, ens assentèm en el «foyer». Ha sigut ben deliciosa la que aquest any hèm celebrat. Durant aquesta nit, lo de menys es l'espectacle de l'escenari, es molt més preferible'l que's dona entre'ls abonats y demés concurrents, ajudats per les *concurrentes*, essent aquestes el motiu principal de la broma.

Un dels tants palcs reservats que comuniquen amb el «foyer», estava invadit per una colla de coneguts bromistes, tots bons xicots y de bones famílies, sempre van junts y tots son socis o afiliats a l'Unió Catalanista y perteneixents al Centre Excursionista de Catalunya; s'els pot dispensar que freqüentin aquells llocs de gatzara, puig hi van a fer patria.

Tothom esperava am dalit que arribès el moment solemne y misteriós en que un no sab ja de quin any es; el xampany mentrestant havia sigut posat en glas. Per fí toquen les dotze, y al donar la darrera batallada, com si's produís una estrepitosa detonació, esclaten els crits y cants més variats, amb una tal cridoria, que no es possible sostenir una conversa no més que gesticulant forsa y cridant molt. Els taps de les ampolles salten furients y el soroll que produeixen venen a augmentar l'aldarull; el xampany, en abundància, se vessa per les taules, les copes cauen per terra, se produeix una gran trencadissa de pisa; un cambrer que es neo-malthusià, y antic subscriptor de la revista *Salud y Fuerza*, serveix a un animat grupu, no poguent donar l'abast. Molts son els que reben un veritable baptisme de xampany. Per altra banda, l'orquestra de la casa fa sentir, com cada any, les notes de *La Marsellesa*, com un himne a la llibertat dels homes. L'alegria y l'escàndol creixen; els cambrers participen de la festa essent convidats pels parroquians; ne passa un tot corrents demanant serradures, y no es que volgués fer un xiste, puig hi havia un recó fet un bassal de xampany. Tothom am la cara congestionada y bastants drets a sobre les taules, tot acabant de celebrar el Cap d'Any exclamen: «Any nou, vida nova».

La cosa semblava que ja anava minvant, quan de sobte, dins del palc que hi havia la colla dels de l'Unió Catalanista barrejats, honradament barrejats, am llurs amigues, perteneixents a diverses nacionalitats europeas, s'hi sent am potentia y entusiasmada veu, un crit de: ¡Visca Catalunya!, que es unànimament corejat am les més variades llengües, sentintshi fins tres «¡hips!» y un «¡hurra!».

Com que teníem altres compromisos, ens en varem anar y no sé com va acabar la festa. Però al ficarme al llit, no vaig deixar de pronunciar am tota la serietat possible y el bon propòsit necessari, les paraules: «any nou, vida nova».

M.

Músiques

FEA dies que no havia parlat de música desde aquí, perquè la veritat, no sabia de que parlar; al Liceu, res: un *Werther* de per riurer, una *Aida* si fa o no fa, un *Sanson* que va promoure les ires del públic, que's desfoga xiulant a més no poder, en fi *l'acabose*.

En quant al Principal, ja es diferent y dec fer constar que EL GALL no hi te passe, no's cregui que parli per agraiment. No. A n'allà hi ha una Srta. Barrientos, que refila com un rossinyol de lo més bò y aixeca els esperits dels octogenaris que encara s'embadaleixen am les obretes que fà: *Lucia de Lammemoor*, *La Sonámbula*, *La Traviata*, etc., no més s'en salva una: *El Barber de Sevilla*, única obra no neula, de les que canta la Barrientos al Principal.

El reste de la companyia, fusellable, casi casi tant dolents com al Liceu.

**

Y ara *gallista*, vina amb mí y donem una mirada enrera, mirem d'aquí cap allà, a veure que'ns han donat en música durant l'any que acaba de finir y haurem de confessar tristement que no gaire cosa.

Deixo de costat lo que s'ha fet en El Palau de la Quincalleria Catalana, ja que allí, sempre s'hi fa art y generalment art del bò.

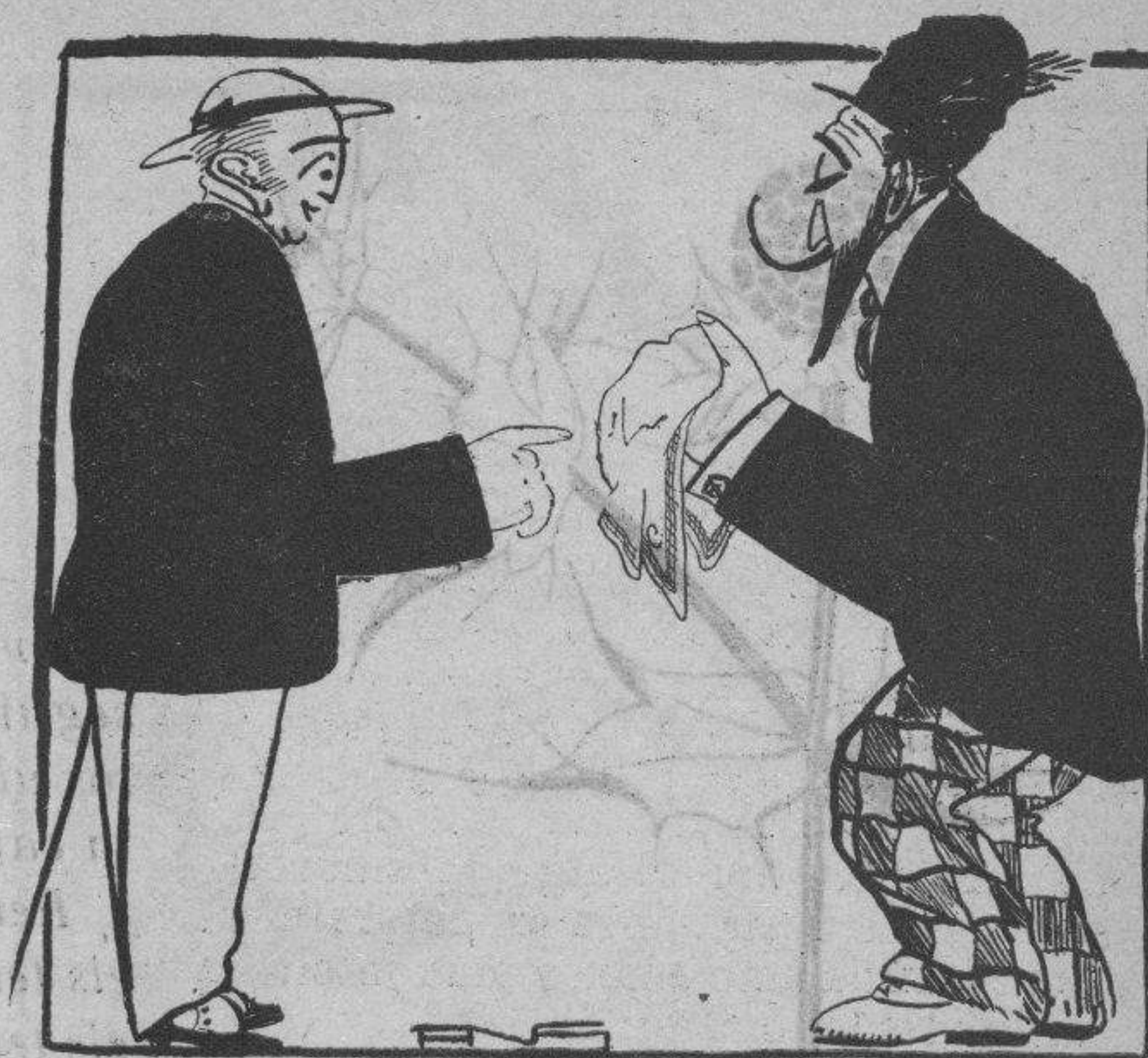
Parlem del Liceu, que es lo que més acostuma a apassionarnos. Parlemne y dígam, quines obres de valúa, s'han donat en aquell Teatre. Cap, ¿eh? D'acord.

Jo crec qu'els empressaris ja no saben que existeixen obres clàssiques, potser no ho han sapigut mai que Gluck deixà una *Ifigenia en Aulida*, un *Alearte*, que Mozart escrigué un *Don Joan*, una *Flauta màgica*, etc., que hi ha altra cosa que *Traviatas*, *Ballos y Trovadors*, que en el arxiu de obres de valúa hi figuren entre altres *Els fills del Rey*, d'Humperdick; *Electra* y *El Cavaller de la Rosa*, de Strauss; *Rienzi*, de Wagner, *Lluisa*, de Charpentier, y tantes y tantes am les quals podria empendres una hermosíssima temporada d'òpera a Barcelona!

Prò amic *gallista* veig que he anat posantme seriós y tú també, y aquet no es el tracte.

Y ara dígam, ¿cóm vols que vaigi be el Liceu, si la Junta que'l dirigeix, se compona d'uns senyors, que seràn molt marquesos, molt condes, molt aristòcrates, però que en quant a coneixements en música estàn a un nivell que te de mirarse amb microscopi pera estudiarlo?

¿No veus tú, que la Junta de propietaris o més ben dit, la reunió de propietaris, es la que dona el teatro a un o altre, y que la major part, salvant

— Pero, D. Segismundo ¿a qué ese llanto?

— Que la libertad se había hecho conservadora y la hemos retirado de la circulación.

raríssimes excepcions, no hi volen saber res, y donen el seu vot a un senyor molt respectable, però que fà cas d'indicacions que poden venir de les altures, pera que's dongui el teatro a un o a altre?

Passen tantes y tantes coses, en aquest teatre, que creu que podríem parlarne llargament y sempre sobre assumptes de forsa interès.

¿No es ridícol també y dígam, que a una empresa que fà lo que fá, vingui l'Ajuntament y la subvencioni? ¿A sant de qué, diràs? a sant de res, perquè creu que a pesar dels molts anys que'm passejo per aquet Liceu y haverhi vist els tres empressaris Bernis, Casanovas y Volpini, mai, entenho bé, mai, havia arriuat aquet al nivell de decadencia que es arriuat avui. Y d'això, paraula.

Jo no'n soc contrari de que's subvencioni el teatre del Liceu, no, això mai, jo crec que la subvenció tindria de ser importantíssima, però també crec que la Junta que dirigís aquell teatre, fos composta de persones competents, no de senyors rics, perquè fins avui no he sapigut veurer que ric sigui sinònim d'intel·ligent y sí casi sempre (bé hi han d'haver excepcions), es al revès.

Vet aquí explicat una miqueta lo que passa enguany en el Liceu. Podríem parlar de moltes coses més, com per exemple de la solidaritat existent entre un senyor marquès y un embruta paper de *El Progreso*, qu'estàn a partir un pinyó, però deixemho correr, perquè a la fi ens enfadariem y jo en aquet GALL dels meus ossets, no hi tinc la missió d'enfadarme ni de fer enfadar al volgut llegidor, sinò de dirli lo que passa, tot fenthi brometa, si la broma hi cap, perquè devegades, creu: No hi cap pas.

SETTRAUS

Passional

*Ja mai la Fe en mon pit solcà un'anel
fins que has obert els ulls y he vist el Cel.*

*Avui ¡oh nena pàlida! en somnis t'he abraçat;
seguia am mes besades el teu front delicat,
tos ulls guspirejaven per entre llurs parpelles
la carícia d'un bés com reclamant per elles.*

*Per elles; la suau ombra qu'esdevé misteriosos
els teus ulls blaus de verge eternament somniosos,
els teus grans ulls majúsculs qu'he clós d'una besada
ditxós de deixar en ells ma imatge sepultada.*

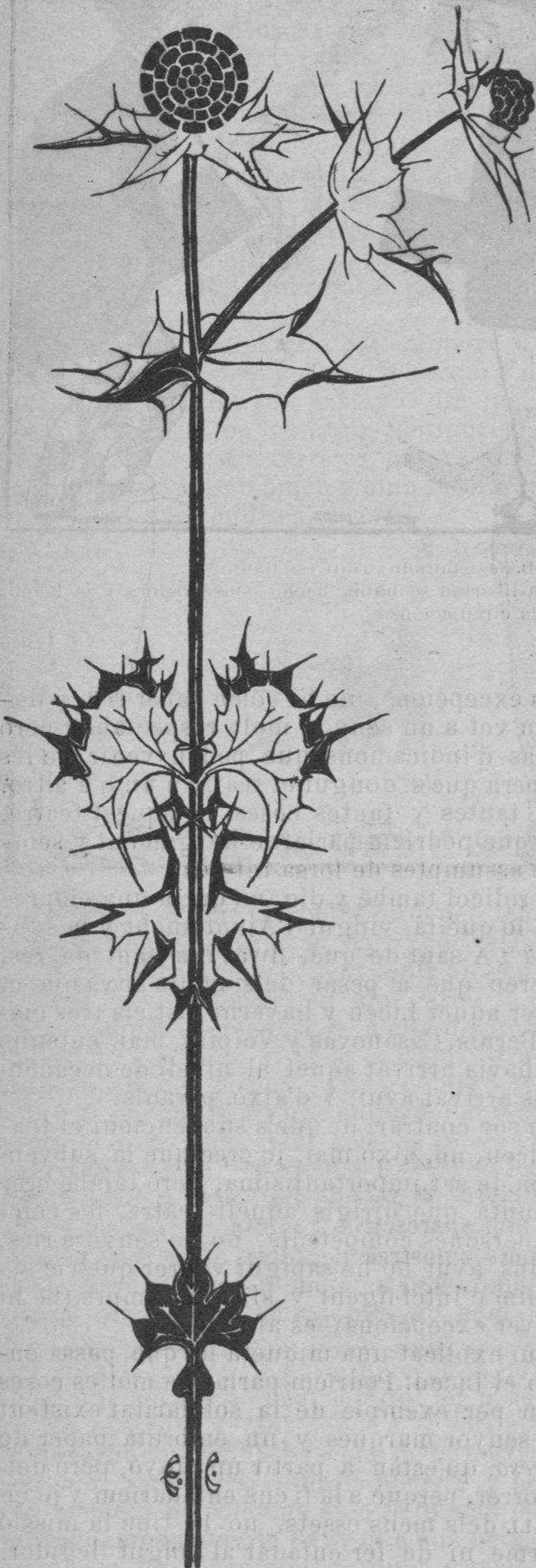
*Y pera mí, jo crec que aquest Cel és,
la gloria de donar en mitj ta boca un bés.*

*Y he seguit somniant .. Y t'he seguit besant...
Besant tos llavis rojos com ferida sagnant,
de tes dents diminutes l'ivori nacarat,
el tou de les orelles, el teu coll tornejat;
el llarc de les espatlles, els plects de les aixelles
com grotes qu'encatifen eflorències belles,
y l'or dels teus cabells d'aromes exquisits
demunt la tebia seda rosada dels teus pits.*

*Un bés que fes follia l'espaume voluptuós
y agonitzar de pler demunt ton cos.*

*Y encara ¡oh nena pàlida! he seguit somniant;
tremoloses les mans ton cos empresonant.
ton cos de goig convuls per primera vegada,
mentres el meu abràs t'ha fet cruixir l'ossada
y en un plaer suprem les forses acabar,
ans que'l darrer espaume ton cos fes doblegar;
el teu nom m'ha brollat del fons del pit
y he sentit que ma vida fugia amb aquell crit!*

CASSIMIR GIRALT

Predileccions eclesiàstiques

La versatilitat humana s'ha de veure reflectida adhuc en les coses mes incommovibles y sagrades: adhuc en allò que sembla mes propici a les rutines venerables.

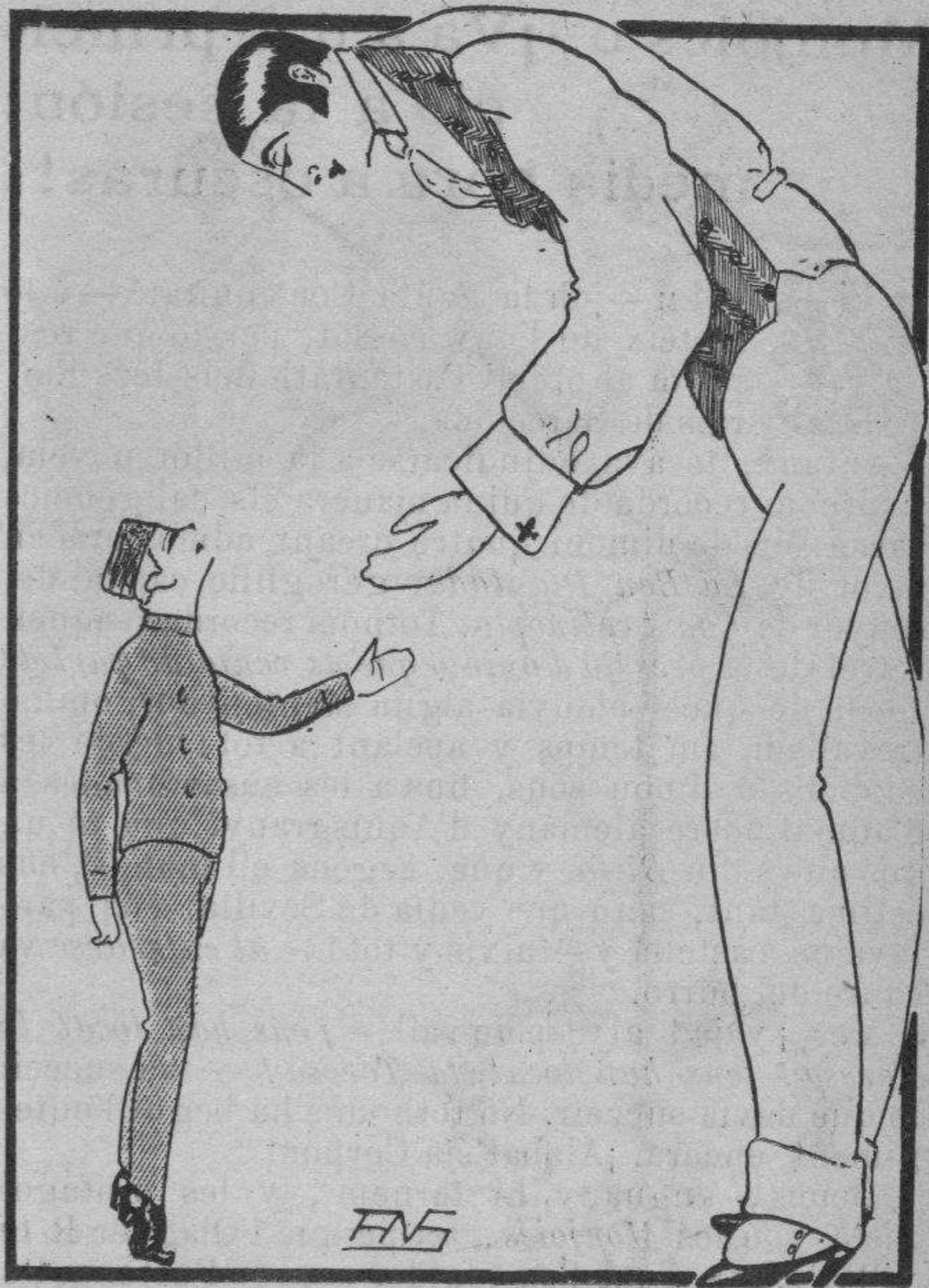
Els manaments religiosos obliguen a oir missa el diumenge. Sembla natural que les devotes persones triessin d'un cop pera molt temps una església ont acomplir am Deu, y que sols la abandonessin per rahons tan atendibles com mudar de pis, o a causa d'ensorrarse o cremarse el sant edifici. Y amb aital perseverancia hi ha molta gent que obren; però d'altres n'hi ha que cometen el poc perdonable pecat de introduir la moda — aquesta invenció de l'infern — en coses tant santes.

L'església de la Bonanova, la de Nostra Senyora de Pompeya, la de Santa Agna (que mai s'acaba), la de Betlém... han sigut llocs predilectes pera la devoció de senyors y senyores. Les demás esglésies ¡pobretes! tenen una magra y poc triada concurrencia; pocs barrets (si algú n'hi ha llueix unes plomes de gall o d'oca); poques pells (si alguna n'hi ha es un senzill boà de gat); robes modestes, calçats humils... Per unes tot; per les demás res o ben migrada cosa. En uns locals — a Betlém per exemple, — els dies festius han de colocar uns lletrerets senyalant portes pera l'entrada y portes pera la sortida am la santa intenció d'ordenar aquell agombolament de burgesos devots que s'empenyen en oir missa a la mateixa hora. Y lo mes curiós es que ningú fa càs dels avisos de les portes y entren y surten per ont be'ls hi plau. Aixís se forma una massa compacta que's passa un quart sense anar endevant ni enrera; els qu'entren arriben a misses dites y els que surten fan tart per arribar al passeig.

Es un trist espectacle el que donen aquets devots: això de riures tan descaradament dels avisos eclesiàstics fa mal efecte. ¿No's respecten els rètols dels teatres y dels cines qu'ordenen entrades y sortides? Doncs ¿per qué han d'ésser menyspreuats els de les esglésies?

Serí cosa edificant y entretinguda esbrinar les ocultes causes qu'encaminen als senyors y senyores cap unes esglésies determinades. No es ni l'emplacament, ni l'amplaria, ni la boniquesa, ni l'especial virtut d'una reliquia o imatge... Però Deu m'enguart d'enfondir gaire aquesta qüestió; potser al cap d'avall trovaria, com a causa primordial, alguna cosa massa humana y bon xic pecaminosa.

ALFA

— ¡No s'hi pot entrar al Liceu en manigues de camisa, senyor ¡Aixó es massa frescura!

— ¡Es que sense posars'hi a la fresca, no hi ha Pena que ho aguanti!

El Gall

Degut a dificultats que'ns ha estat impossible vencer, els números 26 y 27 de EL GALL, que duen data del dia 4, han aparegut am retràs.

Perdonins els nostres llegidors, puig fem prome-tensa de no reincidir en aquet pecat...

Ara bè: pera no agombolar la publicació de diversos números en dates massa apropades les unes a les altres, hem disposat, que'l número 28 que ha de dur data de l' 11, sorti el dimars dia 14, pera poguer sortir el n.º 29, el dia que li toqui, y aixís sucesivament tots els altres. Perque les reformes que hem introduit, tan en la Redacció com en la Administració del periódic, ens permeten prometre a nostres favoreixedors, puntualitat en la sortida del periódic.

Son molts els sacrificis que portem fets, pero per la Llibertat y per Catalunya estem disposats a continuarlos.

Monjoies o ¡Va a dar principio a la sesión: media hora a oscuras!

TORNEM — ¡oh la Santa Continuitat! — a lo mateix de l'any passat, per lo que respecta al premi Fastenrath dels Jocs Florals de Barcelona,

Antany, tocava adjudicarse a la millor novela, y tothom recorda de quina manera els caligeneics varen fer de dimoni quatre creant admósera en favor de *La Ben Plantada*, geroglific capdal del senyor de *Constantinopla*. Tothom recordarà aquell retret de la *pressió d'opinió que'ns venia de part de fora*, de què's planyia algún Mantenedor, opinió trevallada am temps y apelant a tot: desde les edicions a dinou sous, fins a les ensarronades a n'aquell pobre alemany d'Aquisgrany, que té un gos que's diu *Bufó*. y que, segons ell mateix, ens estima tant, però que venia de Sevilla, ens parlava en castellá y — aixís y tot! — *al enterarse* va caure del burro.

Mes ¡vaja! al cap-de-vall — ¡ens han tocat la *Teresa!* ¡ens han tocat la *Teresa!* — va succeir lo que devia succeir. No tothom s'ha begut l'enteniment, encara. ¡Alabat sia Corpus!

Doncs, enguany hi tornem, y les protagonistes son les *Monjoies*, terme que l'Olaguer Recó y Bassa — segons l'ex regidor senyor Fuster y Domingo —, ha afanat al lèxic ruralista d'en Busquets y Punset, avuy mestre de Roses de l'Ampurdá.

Aquestes senyores *Monjoies* han sigut presentades amb el número hú de la llista, *contra* el premi Fastenrath, enguany.

Y, a *renglón seguido* de la presentació, ha comensat la campanya de brandades del *botafumeiro* mutuo anomenat *Veu de Catalunya*. Ha comensat la serie d'articles *pro Monjoies*, que firma — ¡dup-tem que'ls escrigui! — el senyor *Grau* (?) als que deurán seguir els de *Cataluña*, abans *La Cataluña*, y aviat, segons diuen, *Catalunya*, que tant bé y imparcialment va comensar en Joan Torrendell, avuy exilat, y que tant han deixat venir a menos Mossèn Rucabado, don Llauna Homs, y *Boabdil el Guerxo*, per mal nom López Picó, o López Pico, que de l'accent a la o no n'estem segurs.

Doncs, sí, senyors! Comensa la campanya. ¡*Vayan entrando, señores!*

De *Columna de Foc* de l'Alomar, de *Liliana* d'Apeles Mestres, d'*Hores lluminoses* d'en Magí Morera, de *Pirinenques* d'en Joan M.ª Guasch, d'*Els VII Pecats* y la *Jaumada* d'en Girbal Jaume, de *Cansons Perdudes* de Mossèn Antoni Navarro, d'altres y altres y altres obres ¡qui gosará parlarne un cop passada sa editorial actualitat, ni aont se trobaria trona pera parlarne?

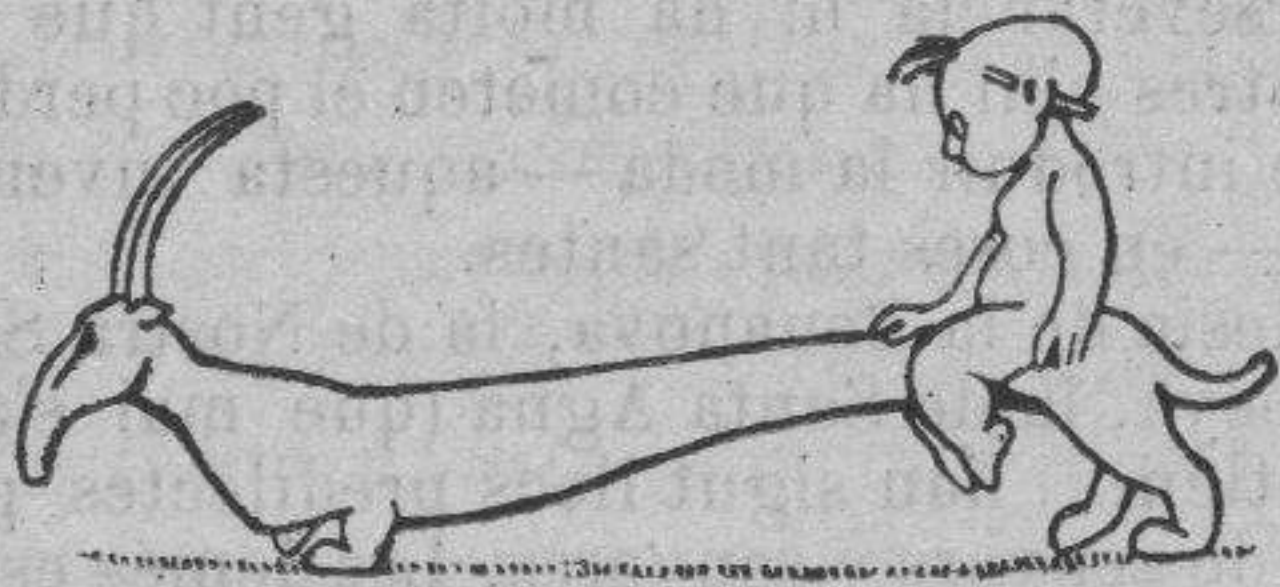
Però de les *Monjoies* — qual mèrit no neguem encara que combatim el procediment de ferles prevaldre — ja veureu, ja veureu, amics, si'n parlaràn, vulgues no vulgues, y en trobarán de trones y excuses diferents els professionals de l'acaparament.

¡Quant menys, apelessin a lo de l'edició a noranta cinc cèntims! Sempre el públic hi sortiria guanyant.

Y en Josep Carner també, que, tal vegada, aixís trobaria compradors pera'l seu *llibre per glorificar*.

Dit sia tot a major solàs y ufana de l'Emili Vallès, mauronià y caligenèic d'onzena categoria.

RUCHELIUS

Als amics tots, de "Renaixement"

Avosaltres, qui havèu seguit pam a pam, la vida d'aquest valent setmanari, a vosaltres que malgrat no haver sentit la punyida del dolor fill de les vicissituds de la lluita, sentiu com a propia sa propia existencia, car a ella hi aportèu vostre esforç, l'Associació Nacionalista Catalana que al parlar de *Renaixement* sent el llegitim orgull de mare, vos prega vostre valió concurs, segura de que no deixarèu sens resposta la seva crida.

Tota lluita, amics, engendra dolors y alegríes y si tots nosaltres a qui no ha arribat mai ni tant sesvullga una petita espurna dels moments de dolor del que am la ploma fa dos anys defensen forts y virils contra tot y am tot aquell lema tres voltes sant de «tot o res» per no volguer ells que pogués engendrar desfalliments, es deure nostre que avui que'l llor del triomf corona les seves testes que'ls rendim tribut y an aixó, amics, es a lo que vos convida l'Associació.

Juntemnos en una mateixa taula en fort abrás de germanor, alcèm els beires plens del daurat vi a l'alsada de les testes en honor dels que plens de fè y santa intransigencia posseeixen la millor arma per la lluita la confiança en sí mateix, y retrunyi arreu de Catalunya sou crit de guerra, qu'es el nostre: «O tot o res».

A tots els que estimen la obra portada a cap pels amics de *Renaixement*, se vos convida am la certesa que no deixarèu sens resposta la crida que vos fa

L'ASSOCIACIÓ NACIONALISTA CATALANA

Recorts

ESPIGOLANT d'assí y d'allà en les coleccions dels periòdics *Renaixensa* y *Juventut*, pera aplegar el present garbó, se m'ha renovellat el trist y greu procés d'excissió, que, iniciat dintre'l catalanisme, per divergencies de criteri, aprofitades pels impacients y 'ls ambiciosos y secundades pels aventurers, fou seguit de claudicacions y apostassies de companys, alguns dels quals, ab la llur conducta política, fent excelsa l'odiosa hegemonia dels vells partits caciquistes, han procurat atuir el sentiment nacional català en totes les seves manifestacions. Mercès al llur procedir, gens envejable, podran gaudir dels trenta diners, però temps a venir, trobaran fatalment el saüc en l'excreció del poble.

Infantades les noves orientacions dels neonats oportunistes, y considerantles greument perjudicials pera'l pervindre de Catalunya, els qui restarem dintre l'«Unió Catalanista», nos creguerem obligats a neutralisarles en lo possible, emprenent una enèrgica campanya per totes les comarques catalanes; predicarem arreu, en mitings, Jocs Florals, conferencies, vetllaues, renyant sovint y fent sóms els nostres vicis y defectes, enaltint les virtuts dels nostres passats y cantant sempre himnes de inefable amor a Catalunya.

Y heusaquí la compensació caritativa. Tot lo desagradable que'm fou durant t'escorcoll, el recort de la dissidencia, m'ha sigut placent reviure, en les mateixes planes dels periòdics esmentats, aquells beneurats temps de propaganda tan intensa com desinteressada, y quina única finalitat fou el renaixement de la patria.

Per tot trobarem tribuna o porta pera esgranar els Dogmes del Catalanisme. Lo mateix nos feia predicar dintre un envelat, com en els mitings de Molins de Rei y de Guissona y en els Jocs Florals de Sarrià (això sí, esgargamellantnos, perque'ls envelats son sorts), com dalt d'un terrat, a La Bisbal; per cert que aquet miting fou graciosíssim. La taula presidencial y la tribuna (!) estaven colocades de cara al sol, que hi batia de valent, y dessorbre'l terradet d'un dipòsit de taps de suro; el públic, durant l'acte, fugint de l'escalfor y seguint l'ombra projectada per una paret propera, s'anà desplasant instintiva y paulatinament, y havent comensat a escoltar els parlaments desde un costat, acabà trobantse al altre. Els oradors, ademés de parlar enlluernats per la brillantor del sol, y acalorats pel mateix, teniem prous feines pera mantindre l'equilibri, perque'l terrat feia rampa, y la serenitat, car un eco ens retornava'ls discursos, paraula per paraula, sense mancarhi una sílaba.

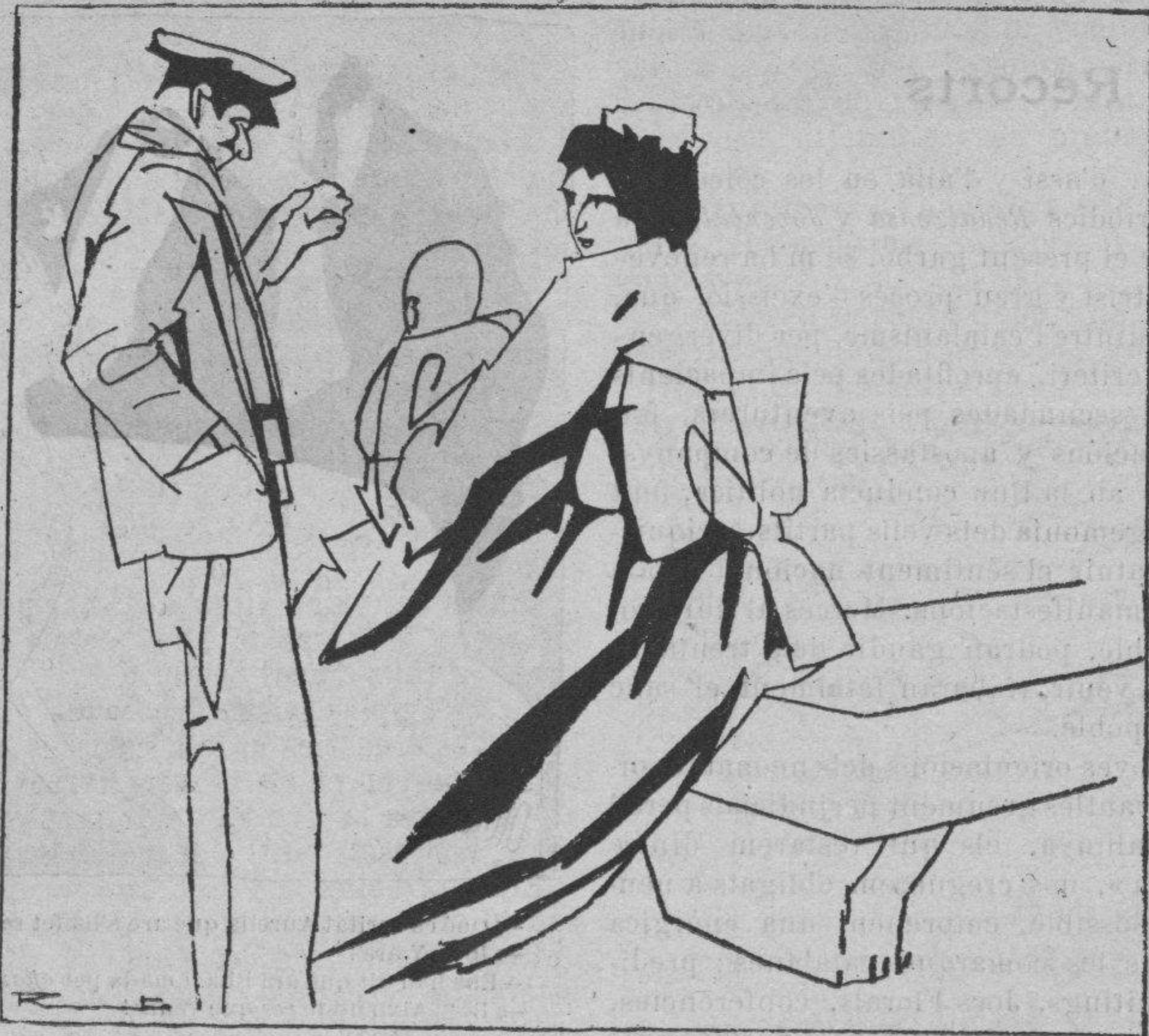

—¿ Què es veritat Aurelia que are s'ha fet regionalista ?
 —¿ Jo? ¡ Y ara !
 — Ens han dit que ara l'ha donada per *chez Cambó*...
 —¿ Bé! ¡ Aixó no te res que veure!

Havèm tinguda per trona, els presbiteris d'historics temples enrunats, reliquies de la nostre passada grandesa. Poblet, ont reberem de mans de Madona Agnès Armengol de Badia, la Bandera de l'«Unió Catalanista», a l'ensemps que una tempestat desfeta acompanyava ab el retruny dels trons y la remor de l'aiguat, l'absolta que l'orfeò cantà per l'ànima de l'Alt Rei en Jaume, els parlaments pronunciats y el cant dels *Segadors*: ; com brillaven, la sang y l'or del símbol de la Patria, a la claror dels llampecs, dintre la nau gloriosa !

En la claustra del Convent de San Francesc, a Sampedor, forem presidits pel president més enamorat del càrrec que jo he conegut, y n'he conegut molts de presidents d'associacions; en el dihar colectiu que celebrarem els catalanistes en la matexa claustra, avans del miting, tingé sempre la campaneta devant seu, prop del plat; a l'hora dels brindis (actualment l'oratoria fora de lloc es també un defecte català), s'alsava de tant en tant y deia, ab la copa enlaire: — ¡ Viva Catalunya ! — el qui seia al seu costat, vell catalanista, una vegada li observà: — ¡ Visca ! — y ell respongué: — ai, dispensi ; ¡ Viva Catalunya ! —... Era incorregible.

Dalt d'una cadira, dirigirem la paraula als congregats en la gran sala de la casa Prim de Bordils; y en-

— Crèguim, Rossendo : si les criatures tinguessin seny, se plantarien y no's mourien may de criatures.

— ¿ Vol dir ?

— Y si els vells no en tinguéssim, creguim que 'ns hi tornariem a posar.

filats en el *pescante* d'un cotxe *ómnibus* aturat al mitj del camí ral, sermonavem als veïns d'Alguaire, que a nostre pas per Almenar baixaren a saludarnos. En l'aplec celebrat a l'eixida de can Plantada, de Mollet, el cadafalc fou aixecat enfront del galliner, y no cal dir que'l catasquejar de les gallines, sumantse amb els crecres dels pinyons, que l'auditori asclava am ganivetets de la marca de l'am pera entretenir el lleure de les mans, amenisaren els parlaments dels oradors.

Les Bases de Mauresa han sigut explicades en sales de café, com a Banyoles, entre'ls fraires de la mèl a Crespià, en les plasses públiques de Sallent, Bellví, Almenar, Mollerusa, Espluga de Francolí..... Dintre un magatzem baix de sostre, a Montblanc; en eres particulars y cercat el públic de guardia civil, com a Bordils; en el pla de Camplonc cobricelats pel Pi de les tres Branques; desde la portella d'un vagó de ferrocarril en l'estació de Mollerusa, al passarhi anant a Lleida pera'l cèlebre miting de protesta contra'l governador d'aquella provincia; en sales de ball, y en boi tots els locals catalanistes y escenaris de Catalunya.

.....

Els temps han passat, han passat els homes, però. Catalunya resta irredimida, y si es cert que'ls catalans cobegem la seva llibertat, mai com are serà tan indispensable la tasca de recatalanisació, prosseguint la creuada patriotica. Els elements joves son els qui l'han de portar a terme, car la neu dels desenganys no'ls ha acogulat, com a molts de nosaltres el foc de l'entussiasme. Els joves, en sa inmensa majoria, estan lliures de prejudicis y tenen la generositat y l'abnegació, que solen ser companyes inseparables de la joventut; l'excepció son de joves calculadors, els buròcrates, els qui posen a preu llur patriotisme, els paràsits aduldors, tots aquestos son nocius; son toxines que'ls organismes nous han d'eliminar per instint de conservació.

Jo desitjo al nostre jovent propagandista, que en son camí trobi menys arsos y menys arenys que nosaltres, però també que en la propaganda hi posi'l mateix dalit y la mateixa voluntat que hi posarem nosaltres; que sia romàntic si vol, però veement y sincer, franc y obert, no escatimant rès a la Patria, fent per ella adhuc sacrificis d'amor propi, com feia

aquell pobre frare menoret, qui per devoció y dintre sa cel·la ballava davant d'una imatge, creient que fentho era més placent al Senyor. Els qui no'l sentin aquet entusiasme patriòtic, somriuràn donantse cert aire de superioritat, però compadiulos, que prou pena tenen ; son bordets.

JOSEP M.ª ROCA

La serp fascinada

(Conte oriental)

En les vores d'un estany d'aigües lluminoses, d'aigües mortes, que havia abandonat el Nil en sos desbordaments anyals, vivia una serp llarga y molsuda, entre mitg d'abondoses plantes. Tenia la pell verda, del color de les algues marines y se movia suaument amb estudiada lentitut, fregantse en les tiges dels lotus, blancs y blaus que crexién esbelts y magnífics en aquelles terres fangoses.

Era una serp que coneixia les velles elegancies de la rassa.

Passava hores y hores quieta, estirada, somnolent, sota els raigs del sol d'istiu ; semblava morta ; més ¡ ay de les aus que per l'entorn volaven, dels ànecs grassos y dels antílops petits ! La serp se redressava tot d'un plegat, dreta sobre la cúa y xiulejant, escumejant, engolia l'un darrera l'altre tota mena d'animals.

Ja sadolla, s'extenia altra vegada, més greixosa, més llepisosa y la seva pell en les ondulacions de la digestió dificilíssima apareixia moventa cadena d'esmeragdes.

Empro, la serp que's sentia hereva d'una tradició de sabies voluptats no gaudia pas de tant platjurosa existencia. Li venien extranyes frisances y tristesa d'engreixarse en aquelles aigües térbolas, ella que sabia de les serps que lliscaven per les nuditats tebias y oloroses de les reines d'Egipte.

Y aclucava els seus ulls clars, reflexe de la divinitat d'Iris.

¡ Reflexe d'Iris ! ¿ Quí sab ? ¿ No devallaven les aigles del cel fascinades per aquest seu mirar ?

Y aclucant més els ulls, encare, se veia en un immens recinte, guardat per monstres de pedra, ont s'alsava un palau meravellós de marbres y alabastres.

Els jardins eran plens de flors carneses ; ella s'arrastrava per sobre les flors sense tocar mai a terra ; quan estava fadigada reposava en el dors d'elefants blancs.

Pera els seus apats esclaus nubians y etiops li portaven ibis, pelicans y cignes ; de la ciutat sagrada de les cent portes venien les mares a tirarli per les boques dels monstres, tendres infants de llet.

Dintre del palau aimava lliscar per les columnes de porfir y deixar la seva estela viscosa en els grans miralls d'acer brunyit.

En les amples sales, decorades amb tapissos de les velles dinasties hi feia llargues dormides mentre cremaven en els brasers herbes adorants...

Retornava la serp verda de tant voluptuosos desvaris, més restàntli sensualitats impassibles.

Era una d'elles la d'inquibirse en els bassals, buscant una sensació com la de banyarse en amples ànfores. També en les èpoques llunars no sabia estarse de cercar els espais illuminats pera retornarshi convulsament, y la seva silueta en les nits clares de l'Egipte, tenia quelcom de sibilí...

—¿ Y si en Garriga y Cuello se'ns retirés del Ajuntament, com quedariem tots els del *assiento* ? Hi hauriem de dur el noy Vidal y Ribas.

— Que volen dir, tu, ab això de la *retirada* d'en Maura?

— ¡Qué 't diré, jo! Deu ser que an aquest senyor li han estroncat alguna cosa, vet'-ho aquí.

De tant frisarse per les coses belles la serp se tornà lletja. La seva pell, abans tan fina esdivingué rasposa y escatosa.

Un dia, ja envellida y malalta, tingué una visió torbadora.

Lluny, lluny; ont el cel y la terra's confonen, vegí per primera vegada una figura que devia ser enorme.

Semblava talment un d'aquells monstres de pedra vigilants inmòvils de palaus y jardins somniats per ella.

D'aquella figura ja no poguí treuren els ulls.

Y succeí una cosa extraordinaria.

La serp, avensà, avensà sugestionada cap ont se veia l'enorme estatua.

Atravessà les terres plàcides y sucoses ont s'havia criat; paisatjes desconeguts li aparegueren; però ella insensible a tot no perdía de vista el caire monstruós que s'engrandía a mida que avensava.

Al seu pas les aus fugíen a bandades sorollosament y xisclant y les gaceles y els antilops que *pasturaven* a remades, se *dispersaven* esporuguits.

La serp havia trobat la forsa y el dalit de la juvenesa.

Corríu llegües y llegües y ben prompte arrivà'l desert andíssim.

Desde la seva sortida de l'estany havien passat molts dies.

Ja no's respirava aquell aire impregnat de les humitats de les terres del Nil.

Feia calor y una polsina s'extenia arreu.

La serp va córrer encara llegües y llegües apropantse sempre amb aquella figura misteriosa.

No sentía que la pols se feya cada vegada més espessa y que la calor, ofegava.

Eren els dies tristos de l'Egipte, quant l'atmòsfera esdevé pesada, quan les plantes s'assequen y el Nil, fins llavors triomfant, reclusa engolit per la terra assedegada; en aquets dies se guarden les cullites en els graners y xiulant el Khamsin com una maledicció divina. Totes les coses una rojor sinistra.

En mitg d'un paisatge de foc, la serp seguía avensant penosament; els ulls rogenes, la gola sanguinosa.

No corria: ella, la de les curves estudiades, saltava fadigosament, a la manera dels glipaus y les granotes.

Un dia no pogué més, y s'aturà, extenuada. El sol la cremava; la terra la cremava; el vent la cremava... Y va sentir el frisó de la mort. Y romangué immòvil...

La polsina del Khamsin queia sobre d'ella com pluja bullenta y l'enterrava poc a poc en el desert.

Ja'l seu cos desapareixía dessota la terra, y no més la testa, per un violent esforç, se mantenia fora de l'arena, tràgicament viva.

Els insectes nombrosíssims que l'envoltaven brunzién a son entorn, com fentli befa de l'aspra mort que an ella, la gran voluptuosa, el Destí li guardava. Mes la serp no'ls sentía, y removía el cap presoner, y els seus ulls enterbolits semblaven encara cercar l'Esfinx en l'horitzó de porpra...

ABEL HUC

CANSÓ DEL SIONITA

Israël era encar en captiveri.
Recordantnos de Sió més cada día,
ens asséyem perduts, y la ploravem
a les vores dels rius de Babilonia.

Dalt de les tristes saules ploraneres
varem penjar les harpes sempre mudes.

Els qui ens havien exilat en rassa
demanaven burletes que cantéssim ;
els meteixos que un jorn ens feren runes,
¡crudels!, ens demanaven alegria.

— «Cantèu cansóns de Sió! Cantèunos himnes!»

¡Còm cantar cants de Deu en terra extranya?

— «¡Jerusalém! Si un día t'oblidessim,
si no cantessim més tes alabances
y no ens semblassis la major ventura,
que s'ens cap-nuhi al fons del coll la llengua,
com tallada en rodó la destra ens caygui,
y el cor, al fons del pit, a tots s'ens còrqui!

»¡Oh Jehová! Recòrdaten, recòrdaten
dels fills d'Edom crudels, el jorn que deyen :
— ¡Arrasèula! ¡Arrasèula! Que no'n quedin
ni els fonaments, ni un sol pilot de runa!
¡Sembrèula bé de sal, que no revisqui!

»¡Recòrdaten Jehová! ¡Tú també, Poble!

»Filla de Babilonia : ¡Destruhida
també per sempre més ta patria vegis!
¡Que sía benehit aquell qui't dongui
el pach cabal a allò que vares fernos!

»¡Que sía benehit aquell qui agafi
la testa dels teus fills, nins de mamella,
y damunt de les pedres les rebóti!
¡Benehida la espasa que t'esventri
la meteixa vigilia de ser mare!

»¡Benehits els teus rius bullents d'escuma
quan vessin de son llit y t'aniquilin,
y benehit el llamp del cel sulfurí
que tos ídols sacrílechs consumeixi!

»¡Volíau cants de Deu en terra extranya?
¡Doncs aquí la teníu la Cansó nostra!» —

Aquesta es la Cansó del Sionita,
aquell qui té promès tornarla a veure
la seva Eterna Sió.

Les harpes mudes
penjen dalt de les saules ploraneres...

Un jorn s'alçarà un vent de deslliurança
y vibraràn encar que no les polsin.

EDUART GIRBAL JAUME

(Del llibre acabat de sortir *Els set pecats y la Jaumada*),

— «Je voudrais que la rose
fut encore au rosier,
et que le rosier même
fut encore à planter...»

Però, — ¡ja les veig! — totes dues coses no poden ser. ¡ Ens en posarem d'artificials!

Les Velles

Deu ser que'ls homes són al camp, que'ls joves són soldats, que les dònnes envelleixen depressa; potser les aigües; potser la massa salut; potser la mandra de morir-se; no sé que deu ferho; però enlloc se veuen tantes velles com en els pobles, y en cap poble n'havia tantes com n'havia en el *meu poble*.

A cada casa'n tenien al menys dugues: la sogra y la ressogra; en algunes tres, perquè la jova s'hi comensava a tornar; y en moltes ho eren totes. No miraveu per un portal, que darrera de la porta, arrupida y quieta, no'n vegessiu al menos una; no hi havia filosa que no portés la seva vella; no's duien mitjons ni mitges al poble — y n'hi havia bastants que'n portaven — que no fossin fetes de les velles; no veieu cap gat sense tenirne una a la vora, ni cap foc sense tot un pilot escalfantse els ossos; cap rosari sense'l seu agrupament, cap

¡ Pavos... pavos..., com a pavos ja ho son, ja! Pero no en trobo cap que pugui passar per pavo republicano!

mortsense la seva parroquia, cap iglesia sense'l seu rengle, ni cap processó ni cap enterrament sense la seva cua negra que arribava de banda a banda de poble.

¡ Y quines velles, vàlguem la vellesa! Enlloc n'eren tant ni n'eren tants anys, ni tenien tanta tossuderia en el viure; enlloc n'eren quasi de naienxa com allí, sentne tota la seva llarga vida; ni enlloc, si havieu de treure un baptisme, el trobaven tant florit y menjat de rates de les estades quasi històriques que havia passat en el registre. N'hi havia que no tenien època; que haurien perdut fins la memoria dels seus pares si encarano'ls tinguessin vius; que tenien nés vells, que eren tradicions am vida, llegendes de cos present, cosos incorruptes am dret natural y llegitim a santedat de conserva, a la vida imperdurable exercida en la nostra vall de llàgrimes.

Algunes semblaven soques d'oliveres velles y corcades, caragolades sobre d'elles mateixes; algunes, un terròs, amb el mateix color de la terra; altres s'apergaminaven, se tornaven momia d'urna; n'hi havia que s'anaven arrugant tant que era impossible'l comptarlos les arrugues sense perdres en aquell mapa intrincat que ja no tenia forma humana; les que's conservaven eren les que feien més pena: la carn els sobrava, com volent fugir de la carn; y a totes, els ossos semblava que'ls trontollessin, esperant la bufada de la mort pera

caure desplomades, tot d'una, lo mateix que un pilot de cendra.

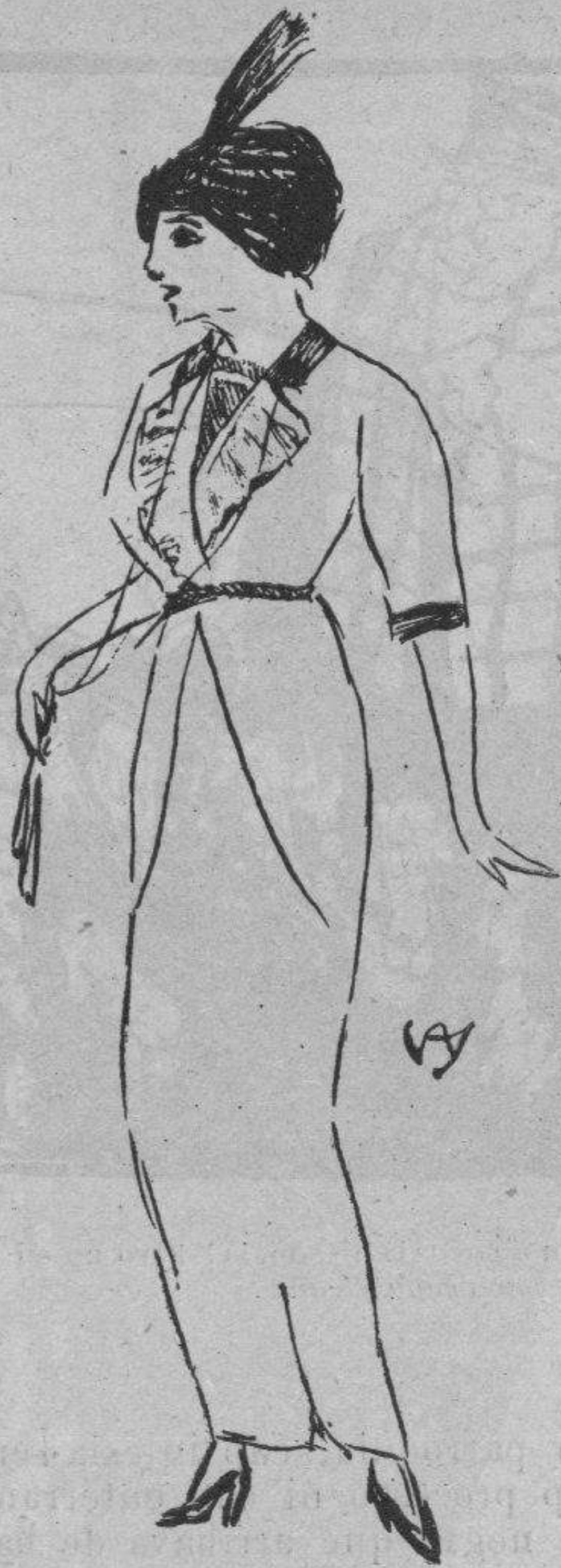
¡ Pobres velles! ¡ I quina inconsciencia en el viure! Am les mans plegades, amb els ulls de llantia apagada, velats i morintse de fosca; amb el pit com una ossera; amb el còs de fusta corcada, encara s'arrossegaven pel poble; encara, mig doblegades, i aguantantse per les parets, tant corcades com elles, i am tanta patina com elles, anaven vivint per costum de viure; encara hi eren al món, però no més hi eren; ja eren l'escó, la caixa de nuvia de les golfes, la roba de la calaixera vella, els rosaris de la casa, la deixa polsosa i venerada que, en compte de pares a fills, sels conservava'l respecte de filles a mares i de mares a revesavies.

¡ Pobres velles! Ja totes anaven de negre, com si totes portessin dol d'elles mateixes; ja totes portaven un dol de temps, d'anys i anys, de tristesa vella; un dol que no té remei, ni esperança, ni consol; una negror de viudetat definitiva; d'aquella negror verdosa que ja comença a no serne de tants anys de ser negror, i d'aquella negror de panyo de funeral, plena de cera i esmolada de tants genolls que l'han fregada i tants llavis i tantes llàgrimes que l'han fet tornar llustrosa. Això si: aquest llustrós no podia ser més endreçat: sempre es creien que'l vestit que duien seria'l darrer vestit, i la roba'ls anava durant més que la mateixa vida, am tot i tenir la de tant bona mena. Duien mantellines que podien ser de museu i que eren del dia de llur propi casament; mitges negres que,

— ¡ Amelia, vosté ne fa un grà massa! ¿ Ahontme ve ab tanta pell?

— Això es per fora, però cregui que per dins no hi ha altre pell... que pell de gallina!

- Dispensi : ¿ que seria la *Lili*, vosté ?
- Si, senyor. Y vosté qu'es en Jaume ?
- Si, dona, si. Y, escolta : que encare ets casada... o bé ja tornes a ser soltera ?

refentse'l taló, després de la cama, la cama després del taló, no podia sospitarse aont havia comensat la mitja ; savates de columbriana que encara eren de columbriana després d'haver perdut tantes soles en el llarg camí de la vida ; i, en classes de roba blanca, totes les olors de totes les pomes camoses de tantes i tantes cullites s'hi havien acumulat, perfumantla de l'incens del camp, de la flairor aspra, de l'aroma de virtut que té la terra quan no ha estat massa trepitjada.

I això que la terra no havia sigut massa bona ni massa generosa pera elles. Les havia deixat viure, això si, a forsa de penes ; les havia mantingudes, els havia donat fills, masses fills ; però com les havia esclavivat, fentles acortar a totes hores, com si fessin excavacions pera cecar de ses entranyes la pobra llevor del viure, i no donantlos altres goigs que aquell viure, aquell allargar, aquell estarse més estona a sobre dels seus terroços, fins a colgarla amb ells mateixos !

Y elles s'hi estaven. Y tants anys, y tant sense fersen càrrec, ni quasi saber que vivien ! Se tornaven velles, més velles, am l'ignocencia serena del que espera la seva posta de sol : els ulls sels anaven enfonsant de mica en mica, com enterrantse abans d'hora ; anaven perdent les guspises del foc que haguessin niat ; sels anava abaixant el cap, com cercant inconscientment el reconet aont adormirse, tenint per coixí aquells terrosos que'ls reclamaven el deute del favor d'haverles deixat despertar ; y, com una llantia que s'apaga, no sentint ja amor, no sospirant, no ambicionant, fent nosa en el mon, sent un moble vell, un moble usat, havent perdut el riure, haventsels aixugat les darreres llàgrimes, havent oblidat l'alegría, semblava talment que escoltessin el plorar de la campana, per si toqués a combregar ; el seu combregar, que'ls avisés tristament que havien de despedirse.

Y allí a l'iglesia, arrupides sota'l raser d'un altar pera escalfarse l'esperit, que ja sels anava refre-

dant poc a poquet; prenent una mica de vida en aquell braser de l'ànima, se les veia resant, resant sempre, sense sospirar, quasi sense fe, sense esma, polsant aquell darrer remei de la darrera esperança, però sense ilusions de miracle. Allí era'l sèu darrer refugi, y desde aquella fosca tebiona, y veient entre claror una mica de celistia espiritual, allí no feien nosa al bon Deu: la Verge era jove y hermosa, y, per velles que fossin, les esperava a totes hores amb els brassos oberts y blaus, y elles la vestien a la bona Verge! La calsaven, quasi la volcaven com una nina celestial que'ls recordava altres temps, aquells temps que havien de re florir a l'alta gloria, y com criatures negres que ja han jugat prou a nines, s'adormien pels recones al compàs del bresar del reso y de la non-non de les campanes, y comensaven a dormir, a ensajarse a provar aquella son que havia de durar pera sempre.

D'allí no sortien no més que pera anar a un enterrament, o a una processó, o a un combregar, o allí aont hi anés amb elles, acompanyant-les de la vora, la velada ombra de la mort. Quan havia passat la custodia, plena de llum y resplendor; les noies vestides de blanc, tirant flors y besos d'alegría y perfums d'esperansa e incens d'ilusions; quan havien passat els nois, com un vol d'aucells, arrengrats, am llur xerroteig en veu baixa; els penons flamejants, els homes mudats, les casulles y capes brodades, allí, a darrera de tot, sense llum, caminant, com sostenintse un cos am l'altre, y tambalejant, totes juntes, com si un tremolor neguitós les tingués totes lligades, passaven elles, passaven les velles, sempre negres, sempre endolades, sempre fúnebres, núvol al vespre y boira de la tardor, que se arrossegava pel poble com cinta negra de retaule misteriós, onada de fosca de monótona igualtat, boira d'hivern que passava baixa, ran de les cases, ran de la gent, ran del cos, y deixava en tot el poble una fredor esglaiadora.

S. RUSSIÑOL

La retirada d'en Maura

EL quefe dels conservadors espanyols D. Anton Maura y Montaner, ha tingut un gest de despit y s'ha retirat de la política.

¡ Bon vent !

Alguns diuen que l'acte del avui ex quefe dels conservadors es el de més transcendencia que s'han realitzat durant la regencia y 'l regnat de l'Alfons XIII.

¡ No tant, senyors !

En Maura se n'anirà y darrera d'ell en vindrà un altre ; y amb aquet altre que ocuparà'l seu lloc continuarà tot com fins avui, rodant la sinia de la situació pera que pugin uns catúfols mentres els altres baixen al fons del pou.

En Silvela va deixarho perque no trobava pols a la malalta. Y d'aleshores ensà continúa sense pols y a punt de morirse. En un altre país, un cop d'estat — que això representa l'acte den Maura — d'aquesta mena portaria una pertorbació tan greu, que amb ella n'hi hauria prou pera que tot lo existent se n'anés en orris. Aquí, no senyors. Tothom s'ha quedat tant tranquil, perque considera tothom, que, per lo que som, amb un Romanones ja'n tenim prou pera anar fent y anar tirant.

¿ Que en Maura's retira ? ¡ Bueno ! Ja sortirà qui'l substitueixi y si de cas no surt, ens quedarem amb en Romanones pera sempre.

Per nosaltres es un auguri de bon any la retirada den Maura. Ara tot es dir si tornarà o no tornara. No, no ; que no torni. Que's quedi a casa y que'ns deixi tranquils.

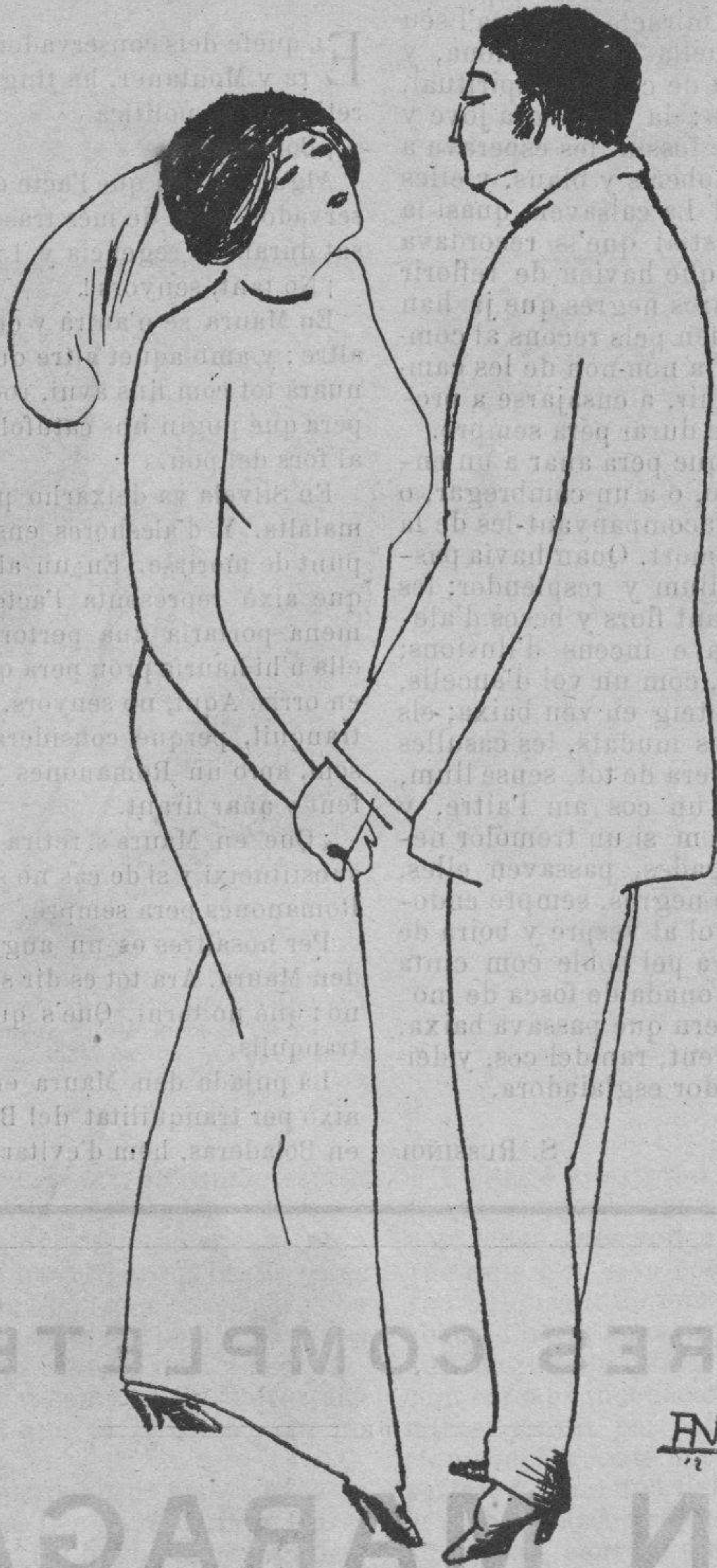
La pujada den Maura era la revolució al carrer y això per tranquil·litat del Banc den Lerroux, l'Albó y en Boladeras, hem d'evitarho de totes maneres.

≡ OBRES COMPLETES ≡

DE

JOAN MARAGALL

≡ GUSTAU GILI, Editor :: Carrer Universitat, 45, interior ≡

ES

— Tinc por! tinc por!
 — Calla dona!... Y de qui?
 — Diu que a Sant Gervasi han desaparegut cinc carrers sense
 que ningú se n'adongui.

¡ Bon any !

A tots els catalans : ¡ Bon any ! A Catalunya : ¡ Vida nova !

Que'l 1913 sigui pera nostra patria prolífic en benaurances ; que pugui veure en el seu transcurs, com s'infla aquesta riuada patriòtica, que forma l'exèrcit dels seus fills; que pugui gaudir de plena autonomia.

Que'l 1913 sigui pera'ls catalans rialler y falaguer, més que no ho estat el que acaba ; que la sort de cada un de nosaltres vegi lligada a la sort de Catalunya,

que de la riquesa de tots, podrà sortir la riquesa de la patria.

Als favoreixedors de EL GALL, a tots aquells que en les hores d'indecissió, d'amargura, de pena, ens han allargat la mà pera ajudarnos ; la nostra salutació, la manifestació més plena del nostre agraiment. Que perseverin ells en l'ajuda, que prou perseverarem nosaltres en la lluita. ¡ Quí sap si aquest ideal pel qual lluitèm, serà en aquet 1913 que comensa, acostat fins a nosaltres en el punt de les realitats!...

¡ Aixís sigui per alegria nostra y per bé de Catalunya !

- Veu D. Epaminonio, a la meva Tifi li convindria un home com vostè.
- Sí, sí. ¡ Prou !
- Y a vosté li convindria una joveneta com la meva Tifi...
- No, no. ¡ Cá !
- Y a mí me convindrian totes dues coses.
- Y a mí cap.

DE VUYT EN VUYT

Parodia inicial de l'any

A tots els amics qui baden nit y día
y a tots els qui acàs entre somnis
veuen truites daurades
llargues com d'assí a Constantinoble,
el « Gall de la Passió »
aquest any, per primer any,
si es que Deu vol que darrera en vinguin d'altres,
tranquil com si tal cosa
entre les beneiteries del nou cents
y les malifetes
dels encola-cristos y dels tramviaris,
caragoladament
y am la Ben Plantada a punt de solfa,
dona les bones festes
y desitja felís any nou y llarga vida.

EL GALL DE LA PASSIÓ

EL GALL

SETMANARI NACIONALISTA

Cantarà cada dissapte

Número solt : **10 cèntims**

SUSCRIPCIÓ . Espanya y possessions espanyolas, **1'50 Pessetes** trimestre
Estranger, **2'50 Pessetes**

Editarà, en follets de propaganda, els treballs més
: : sobressortints dels primers escriptors catalans : :

Gran Empresa Funeraria

LA NEOTAFIA Societat Anónima

40 Sucursals amb telèfon a Barcelona y pobles agregats. Enterros desde el més sumptuós al més modest; d'aquest desde 25 pesetas

Central : Rambla Catalunya, 29 : Telèf. 397

Tallers, fàbrica y cotxeres : CAMPO SAGRADO, 24 : Telèfon 2691

Estufa de desinfecció, portàtil a domicili, única a Barcelona

— Alló de : *tápame, tápame, tápame ; tápame, que tengo frío*, qui't sembla que ho diu més bé : la Raquel, la Goyita o la Escribano ?

— Dona, ¿ qué vols que't digui ? Els hi hauria de sentir més de a la vora !